

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 29 listopada 2022 r.

Poz. 8636

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.272.2022.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 24 listopada 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

orzekam

nieważność § 2 ust. 2 pkt 1 litera a oraz § 5, a także § 6 w zakresie wyrazów „oraz § 5” uchwały nr LIX/510/2022 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 października 2022 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych, dla których zarządcą jest Wójt Gminy Komorniki, na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu – ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 25 października 2022 r. Rada Gminy Komorniki podjęła uchwałę nr LIX/510/2022 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 października 2022 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych, dla których zarządcą jest Wójt Gminy Komorniki, na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie: „art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 39 ust. 7, art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 29 czerwca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 957)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 28 października 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodnie z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 21 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Łd 564/08; wyrok NSA OZ. we Wrocławiu z dnia 20 kwietnia 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 364/98).

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi przepis art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym przepisem „Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego”. Zatem to przepis art. 40 ust. 8 ustawy, stanowiący normę kompetencyjną do podjęcia uchwały, wskazuje jednoznacznie zakres udzielonego upoważnienia. Obejmuje ono ustalenie wysokości stawek

opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stosownie do art. 40 ust. 9 ustawy: „Przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 7 i 8, uwzględnia się: 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty; 2) zajęta część drogi; 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni; 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego; 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym”.

W § 2 ust. 1 uchwały ustalono stawki opłat rocznych za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, za zajęcie 1 m² powierzchni pasa drogowego drogi zajętej przez rzut poziomy urządzeń, przy czym w punkcie 2 literze a ww. przepisu ustanowiono stawkę 5,00 zł za zajęcie ww. powierzchni poza obiektami mostowymi, w sytuacji gdy inwestorem i właścicielem urządzenia jest gmina. Równocześnie w § 2 ust. 1 pkt 2 litera b i c uchwały przewidziano inne, wyższe stawki za zajęcie ww. powierzchni przez rzut poziomy urządzeń telekomunikacyjnych (15,00 zł – litera b) oraz w pozostałych przypadkach (30,00 zł – litera c).

W ocenie organu nadzoru powyższe uregulowanie narusza prawo w stopniu istotnym. Ustalając bowiem stawkę opłaty rocznej za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń, Rada Gminy Komorniki zróżnicowała stawkę opłaty według kryterium podmiotowego (inne stawki dla gminy, inne dla pozostałych podmiotów), które nie wynika z art. 40 ust. 9 ustawy. Tym samym kwestionowany przepis § 2 ust. 1 pkt 2 litera a uchwały wykracza poza upoważnienie, wynikające z art. 40 ust. 8 ustawy oraz równocześnie narusza konstytucyjną zasadę równości wobec prawa, wynikającą z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.). Podobne stanowisko przedstawiono w uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z 24 września 2015 r., III SA/Po 629/15.

W § 5 uchwały zapisano: „1. Ustala się następujące stawki opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego za każdy rok jego udostępnienia: 1) w przypadku rury osłonowej - 7,00 zł 2) w przypadku rury światłowodowej - 5,50 zł 3) w przypadku mikrorury wchodzącej w skład wiązki mikrorur - 1,00 zł”.

W ocenie organu nadzoru, brak jest w ustawie podstawy dla rady do określania stawki opłaty za udostępnienie kanału technologicznego, o którym mowa w art. 4 pkt 15a ustawy.

Zgodnie z art. 4 pkt 15a ustawy, kanał technologiczny to ciąg osłonowych elementów obudowy, studni kablowych oraz innych obiektów lub urządzeń służących umieszczeniu lub eksploatacji: urządzeń infrastruktury technicznej związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, a także linii telekomunikacyjnych wraz z zasilaniem oraz linii elektroenergetycznych, niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Kwestia lokalizacji kanału technologicznego, jego zarządzania, a także udostępniania i pobierania opłaty za udostępnienie została uregulowana w art. 39 ust. 6 - 8 ustawy. Zgodnie z art. 39 ust. 7 ustawy, zarządca drogi udostępnia kanał technologiczny na pisemny wniosek podmiotu, który zgłosił zainteresowanie jego udostępnieniem, w drodze decyzji, w której określa warunki udostępnienia tego kanału; kolejne ustępy regulują kwestie m.in. treści decyzji czy warunków odmowy wydania decyzji. W art. 39 ust. 7g i 7h ustawy ustalono, że za udostępnienie kanału technologicznego pobierana jest opłata, którą ustala się jako iloczyn liczby metrów bieżących udostępnionego kanału technologicznego i stawki opłaty za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego, pobieranej za każdy rok jego udostępnienia, przy czym za udostępnienie kanału technologicznego na okres krótszy niż rok opłata obliczana jest proporcjonalnie do liczby dni udostępnienia kanału technologicznego. Z kolei przepis art. 37 ust. 7i ustawy określa maksymalne stawki za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego za każdy rok. Ponadto przepis art. 39 ust. 7k ustawy wskazuje, że minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o udostępnienie kanału technologicznego, rodzaje dokumentów dołączanych do tego wniosku, wysokość stawek opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego oraz sposób obliczania opłaty za częściowe udostępnienie kanału technologicznego, biorąc pod uwagę poziom uzasadnionych kosztów budowy i eksploatacji kanału technologicznego, jego wypełnienie kablem lub kanalizacją kablową oraz potrzeby rozwoju telekomunikacji, w szczególności w zakresie szerokopasmowego dostępu do Internetu. Aktem wykonawczym do wskazanego przepisu jest obecnie rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie udostępniania kanału technologicznego przez zarządców dróg publicznych oraz wysokości stawek opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 957), które wraz z ustawą kompleksowo reguluje omawianą kwestię.

Wobec powyższego, Rada Gminy Komorniki, ustanawiając zapis § 5 uchwały przekroczyła delegację ustawową, naruszając prawo w stopniu istotnym. W przepisie art. 40 ust. 8 ustawy rada gminy została

bowiem upoważniona do ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie 1m2 pasa drogowego, jednakże powyższa delegacja nie obejmuje określenia stawek opłaty za udostępnienie kanału technologicznego. W konsekwencji konieczne jest stwierdzenie nieważności ww. przepisu uchwały, jak również § 6 uchwały w zakresie wyrazów „oraz § 5”.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Michał Zieliński

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Komorniki

Wójt Gminy Komorniki